

АНАЛІЗ ПОДАТКОВОЇ РЕФОРМИ 2015 РОКУ

***Накісько О.В., старший викладач, Руденко С.В., асистент,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка***

Держава Україна переживає наразі дуже складні часи. Вихід із ситуації, що склалася, безперечно, потребує реформ всіх сфер суспільного життя нашої Батьківщини. Податкова система являється основою будь-якої держави, відіграє визначальну роль в формуванні відношення громадян до своєї держави.

В 2014 р. новою владою України було здійснено розробку та законодавче закріплення змін до податкового законодавства, більшість з яких вступило в дію з 2015 року. Варто зазначити, що прийняття змін відбувалося дуже швидко, що, на нашу думку і думку широкого кола спеціалістів, не дало змогу провести наукову дискусію щодо доцільності тих чи інших змін. Тож, наразі доводиться аналізувати вже діючі положення оподаткування в нашій державі, що і є метою нашого дослідження.

С. Вестон підкреслює, що оподаткування має три основи – політичну, економічну та етичну [1]. Це твердження крім того, що ще раз підкреслює важливість реформи податкової системи, свідчить про можливість побачити через призму змін оподаткування вектор руху держави, прогнозувати взаємовідносини влади зі своїми громадянами, що наразі дуже важливо.

Важливим питанням аналізу податкової реформи являється вибір бази порівняння. Це може бути відповідність реформованої системи принципам, які закладено в її основу, практиці країн з розвинутою та ефективною фінансовою системою, вимогам гармонізації оподаткування в Європейському союзі тощо. За базу порівняння нами було обрано мету і завдання реформування, які намітили розробники реформи. Вибір такої бази визначений особливостями здійснення реформ нашої держави, більшість з яких не відповідали задекларованим цілям.

Метою реформування податкової системи, яка визначалася в Проекті Закону, що став основою податкової реформи, є покращення умов ведення бізнесу в Україні з одночасним підвищенням показників України в міжнародних рейтингах, а також підвищення ефективності використання ресурсів економіки, зокрема:

- зменшення витрат підприємств на визначення податкових зобов'язань і складання податкової звітності та держави – на адміністрування податків;

- усунення недоліків діючого законодавства, які дозволяють великим платникам отримувати податкові вигоди;

- спрощення виконання податкового обов'язку малим бізнесом, зменшення податкового навантаження на малий бізнес [2].

Реформи економічних систем, які провадить держава, повинні стосуватися як збільшення економічних вигід та показників ефективності, так і суб'єктивних сподівань власників і працівників суб'єктів економічних відносин. Очікування суб'єктів, які підпадають під вплив реформи, є важливим ринковим фактором її реалізації. В цьому контексті, варто відмітити, що сам бізнес скептично оцінює зміни податкової системи у напрямку покращення умов ведення бізнесу. Європейська Бізнес Асоціація опитала 75 фінансових директорів, бухгалтерів та фінансистів своїх членських компаній – представників переважно великого та середнього європейського бізнесу, який працює в Україні, щодо їх вражень від нещодавніх податкових нововведень. Результат опитування був таким: на запитання «Як бізнес в цілому оцінив реформу?» було дано такі відповіді: 62% – негативно, 16% – нейтрально, 14% – позитивно. Погляд на реформування єдиного податку та введення мораторію на податкові перевірки малого бізнесу було оцінено представниками бізнесу таким чином: 32% зазначили, що нічого не зміниться, 30% – очікують позитивних змін, 27% – очікують негативних змін [3]. Тобто бізнес в своїй більшості негативно оцінив податкову реформу на початковій її стадії. Безперечно, таку оцінку можна вважати досить об'єктивною і багатогранною, так як суб'єкти бізнесу враховують не тільки зміни в законодавстві, а й клімат взаємовідносин з державними органами.

Детальний аналіз внесених змін до Податкового кодексу України (податкової реформи) дає змогу виділити не тільки недоліки податкової системи, які не було усунуто, а й ті, які було принесено. Такий стан справ викликає зауваження до назви змін, що відбулися, податковою реформою. Реформа в своїй основі повинна мати ринковий сили розвитку, а в нашому випадку вони сумнівні.

Для підтвердження згрупуємо недоліки податкової системи на сучасному етапі:

- зменшення кількості податків та зборів як такого не сталося. Відбулося об'єднання «старих» податків під однією назвою;

- прогнози дають змогу стверджувати, що зниження податкового навантаження для легального бізнесу не відбудеться;

- перехід по основних податках бюджету (податок на прибуток та ПДВ) на авансову сплату податкових зобов'язань, що не відповідає принципу зручності податкової системи;

- вимоги, які дають право на знижену ставку єдиного соціального внеску (з деякою умовністю відносимо його до податкової системи), відірвані від економічної реальності;

- податки, які покликані оподатковувати наддоходи, – податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, транспортний податок мають недоліки в елементах, зокрема, базою для таких податків доречно б було обрати вартість об'єкта оподаткування;

- проблеми в реалізації податкових змін через технічні недоліки, які існують на рівні контролюючих органів та інші.

Обираючи із широкого кола яскравих прикладів визначених недоліків, можна навести такий – платники податків, а саме єдиного соціального внеску, попереджують своїх робітників, що хворіти невигідно через нові зміни в нарахуванні і сплаті внеску. Напевно, податкова реформа, яка претендує на розвиток суспільства такого допустити не може.

Ну і нарешті, запропоновані податкові зміни не призводять до всіма очікуваного знищення корупційно-олігархічної структури економіки.

Всі перераховані недоліки податкової система свідчать про невідповідність змін, які набули чинності в 2015 році і названі податковою реформою, своїй меті і завданням.

Безперечно, в податкових змінах 2015 року є елементи, які удосконалили систему оподаткування. В першу чергу, це: визначення бази оподаткування податком на прибуток на основі даних бухгалтерського обліку, що полегшує його адміністрування; новий порядок адміністрування ПДВ, введення спеціальних ПДВ рахунків, що дасть змогу запровадити ефективніший контроль грошових потоків та боротьбу зі зловживаннями щодо бюджетного відшкодування; деякі інші.

Проте, викладене вище дає змогу говорити, що твердження А.І. Крисоватого, яке він обґрунтував ще в 2006 р., нажаль, актуальне до сьогодні. Відомий науковець в своєму дослідженні відмічав, що, на той час, сучасна практика трансформацій податкової політики надає переконливі свідчення тому, що процес наукового обґрунтування виваженої концепції реформування продовжує підмінятися безперспективним перетасуванням видів податків або їх окремих елементів [4].

Література.

1. Weston S.F. Principles of Justice in Taxation / S.F. Weston. – New York: Columbia University Press, 1903. – P. 72.
2. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України (щодо податкової реформи): Проект Закону № 1578 від 22.12.2014 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511
3. Податкова реформа 2015: коментарі від бізнесу [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.eba.com.ua/uk/information-support/eba-ews/important/item/31115-2015-2-11-1221>.
4. Крисоватий А. Моніторинг реалізації податкової політики України / А. Крисоватий // Вісник Тернопільського державного економічного університету. – Тернопіль, 2006. – Вип. 1. – С. 17-25.

АУТСОРСИНГ ТА ДЕЯКІ ЙОГО ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ В СИСТЕМІ ЗАХОДІВ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

**Овсяник І.В., магістр*,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка**

Останнім часом все більшого розповсюдження у сфері управління та організації діяльності сільськогосподарського підприємства набуває концепція бізнес-процесів. Згідно з нею, діяльність будь-якої підприємницької структури складається із певної кількості процесів. Частина із цих процесів сприяє одержанню доходів, а отже є основними, решта – доходів не приносить, а отже є допоміжними, підтримуючими або обслуговуючими.

Бухгалтерський облік в сільськогосподарському підприємстві та облік сільськогосподарської продукції, зокрема, належить до кола останніх. Тобто, безпосередніх доходів у сільськогосподарському підприємстві він не приносить, але ведення основних бізнес-процесів без нього не є можливим.

* Науковий керівник – Маренич Т.Г., д.е.н., професор